

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 414/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Vlkolinským, advokátska kancelária, Námestie SNP 17/29, Zvolen, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne č. k. 2 To 41/2021 zo 17. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 To 41/2021 zo 17. júna 2021. Žiada, aby bolo uznesenie krajského súdu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Domáha sa tiež primeraného finančného odškodnenia od krajského súdu v sume 2 500 eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva nasledovný skutkový stav veci:

3. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 T 80/2020-2645 z 25. januára 2021 bola sťažovateľka (ako aj ďalšie obžalované [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]) uznaná vinnou z pokračovacieho zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1 a 3 písm. a) v spojení s § 20 Trestného zákona, a to sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona. Bol jej za to uložený podľa § 222 ods. 3 v spojení s § 36 písm. l), § 38 ods. 3 a 5 a § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona (per analogiam) nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 4 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň jej

bol uložený aj trest prepadnutia vecí (telefónu Huawei so SIM kartou a notebooku zn. Acer s nabíjačkou) s tým, že vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát.

4. Podľa konštatovania okresného súdu sťažovateľka (rovnako ako [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]) urobila vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 Trestného poriadku, že je vinná zo spáchania skutkov uvedených v obžalobe. Okresný súd uznesením vyhlásenie o vine zo spáchania skutkov uvedených v obžalobe prijal a v dôsledku tejto skutočnosti vykonal dokazovanie len čo sa týka trestu a náhrady škody. Sťažovateľka bola dosiaľ päťkrát súdne trestaná (naposledy rozsudkom okresného súdu zo 17. februára 2020 za pokračujúci zločin podvodu podľa § 222 ods. 3 Trestného zákona, pričom sa upustilo od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na odsúdenie z 5. marca 2018 na trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov s podmieňným odkladom na skúšobnú dobu, probačným dohľadom a povinnosťou podrobiť sa súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom).

5. Podľa názoru okresného súdu po vyhodnotení všetkých skutočností majúcich význam pre rozhodnutie o treste vzhľadom na osobu sťažovateľky, jej doterajší spôsob života a okolnosti prípadu bolo na mieste uložiť jej za použitia § 38 ods. 5, § 38 ods. 3, § 36 písm. l) a § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona (per analogiam) nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 4 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Základná sadzba trestu v prípade sťažovateľky po použití ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona je od 6 rokov a 6 mesiacov až do 10 rokov. V prípade sťažovateľky ide o osobu, ktorá síce už páchala trestnú činnosť pred touto trestnou činnosťou, avšak vzhľadom na okolnosti prípadu by bolo neprimerane prísne uložiť jej trest už len v samej spodnej hranici takto upravenej trestnej sadzby (v trvaní 6 rokov a 6 mesiacov). Preto okresný súd prihliadol na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. Tpj 55/2016 z 27. júna 2017, podľa ktorého je možné v prípade uznania viny páchatelom podľa § 257 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku (po prijatí vyhlásenia o uznání viny súdom) uložiť páchatelovi trest za použitia ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona (per analogiam), teda tak, ako v prípade uzavretia a schválenia dohody o vine a treste. Sťažovateľke, využívajúc toto ustanovenie, bol uložený trest pod dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Zároveň jej bol uložený aj trest prepadnutia vecí použitých na spáchanie trestnej činnosti s tým, že ich vlastníkom sa stáva štát. Pokiaľ prokurátor navrhoval uložiť nepodmienečný trest odňatia slobody v prvej polovici takto zákonom ustanovenej trestnej sadzby, okresný súd dospel k záveru, že takýto trest by bol neprimerane prísny. Poukazuje pritom aj na skutočnosť, že sťažovateľka bola neprávoplatne odsúdená 18. septembra 2020 na nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov a 4 mesiacov, takže celkove bude musieť vykonať trest v trvaní 7 rokov a 8 mesiacov.

6. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, avšak iba proti výroku o nepodmienečnom treste odňatia slobody, keďže pred okresným súdom urobila vyhlásenie o vine. V dôsledku tejto skutočnosti sa jej okresným súdom uložený trest aj pri použití ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona javí ako neprimerane prísny. Pri zohľadnení spôsobu spáchania činu a jeho následku, zavinenia, pohnútky, poľahčujúcej okolnosti, ako aj jej osoby, jej pomerov a možnosti nápravy postačovalo podľa jej názoru uloženie buď nepodmienečného trestu odňatia slobody v nižšej výmere, alebo alternatívneho trestu domáceho väzenia v zmysle § 53 Trestného zákona, pretože tento trest rovnako zabezpečí ochranu spoločnosti tým, že sťažovateľke účinne zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jej výchovu k tomu, aby viedla riadny život. Tak nepodmienečný trest odňatia slobody v nižšej výmere, ako aj trest

domáceho väzenia postihne iba sťažovateľku a bude mať čo možno najmenší vplyv na jej rodinu a jej blízke osoby (deti). Na základe týchto argumentov sťažovateľka v odvolaní požadovala, aby bol rozsudok okresného súdu zrušený vo výroku o treste a bol jej uložený buď nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 2 a pol roka, alebo trest domáceho väzenia v trvaní 3 rokov.

7. Na verejnom zasadnutí krajského súdu konanom 17. júna 2021 sťažovateľka predložila písomný sľub podľa § 53 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, podľa ktorého sa v súdom určenom čase bude zdržiavať v obydlí vrátane k tomu prináležiacich vonkajších priestorov na adrese [REDAKOVANÉ].

8. Uznesením krajského súdu č. k. 2 To 41/2021 zo 17. júna 2021 bolo odvolanie sťažovateľky zamietnuté ako nedôvodné.

9. Podľa názoru krajského súdu preskúmaním napadnutého výroku o treste odňatia slobody a konania, ktoré mu predchádzalo, sa zistilo, že pri ukladaní trestu okresný súd správne vychádzal zo zásad uvedených v § 34 Trestného zákona a prihliadol na všetky skutočnosti dôležité z hľadiska ukladania trestu. Je pravdou, že sťažovateľka bola už v minulosti viackrát odsúdená pre rovnakú trestnú činnosť, pričom v danom prípade ide o recidívu. Z predchádzajúcich odsúdení vyplýva aj to, že sťažovateľka trestnú činnosť spáchala v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia a opätovne išlo o zločin (čo je dôvodom na aplikáciu ustanovenia § 38 ods. 5 Trestného zákona a na úpravu dolnej hranice trestnej sadzby jej zvýšením o polovicu). Bola priznaná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona (k trestnej činnosti sa doznala a túto úprimne oľutovala). Za daného stavu okresný súd správne vychádzal z trestnej sadzby podľa § 222 ods. 3 Trestného zákona (3 až 10 rokov) upravenej s použitím § 38 ods. 3 a 5 Trestného zákona (sadzba trestu od 6 rokov a 6 mesiacov do 7 rokov a 8 mesiacov). Pri zohľadnení okolností prípadu a vyhlásenia sťažovateľky o vine okresný súd uložil sťažovateľke s použitím ustanovenia § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona (per analogiam) trest odňatia slobody pod spodnou hranicou takto upravenej trestnej sadzby, a to v trvaní 4 roky a 4 mesiace. Považoval totiž za neprímerane prísne uložiť trest čo i len na samej spodnej hranici upravenej trestnej sadzby (teda v trvaní 6 rokov a 6 mesiacov). Bolo treba prihliadnuť aj na okolnosť, že sťažovateľke hrozí uloženie ďalších trestov odňatia slobody v iných trestných veciach.

10. Pokiaľ sa sťažovateľka domáhala uloženia ešte miernejšieho trestu odňatia slobody s použitím ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona (resp. alternatívne trestu domáceho väzenia), je nutné uviesť, že argumentácia sťažovateľky nie je dôvodná. Nebolo totiž zistené splnenie zákonných podmienok na použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona a na ďalšie znižovanie trestu už uloženého pod spodnou hranicou upravenej trestnej sadzby, resp. na uloženie alternatívneho trestu v podobe domáceho väzenia. V tejto súvislosti je potrebné zvýrazniť v neprospech sťažovateľky predchádzajúce odsúdenia, z ktorých si nevzala ponaučenie (naopak, opakovane páchala trestnú činnosť aj napriek tomu). Ani ďalšie skutočnosti uvádzané v odvolaní (či už týkajúce sa okolností prípadu alebo osobných pomerov a tvrdenia, že trest postihne aj druhá sťažovateľky) nie sú takého charakteru, že by samy osebe odôvodňovali použitie § 39 ods. 1 Trestného zákona na ďalšie zmiernenie trestu. Výkon trestu odňatia slobody má nepochybne vždy vplyv na blízke osoby, no to si mala sťažovateľka uvedomiť predtým, ako páchala trestnú činnosť. Druh sťažovateľky (napriek existujúcim zdravotným problémom doloženým lekáorskými správami) nie je výslovne odkázaný na jej pomoc, resp. starostlivosť.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Podľa názoru sťažovateľky nemožno bez akýchkoľvek pochybností vylúčiť, že pri individualizácii trestu okresný súd, resp. krajský súd by uložil iný, pre sťažovateľku priaznivejší nepodmienečný trest odňatia slobody, resp. alternatívny trest domáceho väzenia. Trest domáceho väzenia bol zavedený od 1. januára 2006. Pri uložení takéhoto druhu trestu sa nepretrhávajú sociálne väzby v takom kontexte, ako pri treste odňatia slobody. V prípade dlhodobých trestov si odsúdený „zvykne“ na život v ústave na výkon trestu a následne sa ťažšie začleňuje do „normálneho“ života. Má problém nájsť si prácu, čo zvyšuje náklady štátu, a tým aj riziko páchania ďalšej trestnej činnosti. Z pohľadu štátu je veľkou výhodou, že výkon trestu domáceho väzenia je spojený s podstatne nižšími nákladmi ako výkon trestu odňatia slobody.

12. Okresný súd uložil trest za použitia § 39 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, podľa ktorého trest možno znížiť pod dolnú hranicu trestnej sadzby aj vtedy, ak sa odsudzuje páchatel' v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, resp. s prihliadnutím na odsek 4, podľa ktorého v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu možno uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Okresný súd teda sám považoval trest v zmysle zákonnej trestnej sadzby za neprimerane prísny a po prijatí vyhlásenia sťažovateľky o vine pristúpil k mimoriadnemu zníženiu trestu, avšak len s prihliadnutím na § 39 ods. 2 a 4 Trestného zákona a uložil jej trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú sadzbu. Podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a je toho názoru, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom. V zmysle ods. 2 písm. a) možno znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby aj vtedy, ak sa odsudzuje páchatel' za prípravu na zločin alebo za pokus trestného činu a ak vzhľadom na povahu a závažnosť prípravy alebo pokusu možno predpokladať, že použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom by bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na ochranu spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania.

13. Sťažovateľke sa v zmysle podanej obžaloby kládlo za vinu, že v bodoch 1 a 2 obžaloby po vzájomnej dohode s [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] požiadali a vylákali od obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], úver vo výške 5 000 eur, resp. od obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] úver vo výške 500 eur, pričom samotná sťažovateľka sa na týchto skutkoch podieľala tak, že v prípade skutku v bode 1 bola fyzicky prítomná, keď [REDAKOVANÉ] preposlala [REDAKOVANÉ] sms správy s overovacími kódmi, a následne bola prítomná, keď [REDAKOVANÉ] elektronicky potvrdila súhlas so znížením požadovanej istiny, a v prípade skutku v bode 2 zabezpečovala originály dokladov pre [REDAKOVANÉ] prostredníctvom syna [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. V prípade skutkov v bodoch 3 až 5 došlo k pokusu vylákať od obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], úver, pričom k dokonaniu trestného činu nedošlo. Na týchto skutkoch sa sťažovateľka podieľala tak, že v prípade skutku v bode 3 poskytla [REDAKOVANÉ] mobilný telefón a pri skutkoch v bodoch 4 a 5 sa vydávala za [REDAKOVANÉ] a prijala telefonický hovor od pracovníčky poškodenej spoločnosti, pričom potvrdila overenie správnosti elektronicky zadaných údajov o žiadateľke.

14. Vzhľadom na uvedené skutočnosti okresný súd mal sťažovateľke uložiť trest aj za použitia ustanovenia § 39 ods. 1 Trestného zákona pri zohľadnení skutočnosti, že v troch skutkoch z piatich došlo iba k pokusu trestného činu, a zohľadniť aj participáciu [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na jednotlivých skutkoch. Ustanovenie § 39 ods. 3 písm. d) Trestného zákona súčasne dáva možnosť pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu uložiť trest odňatia slobody nie kratší ako 2 roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody aspoň 5 rokov.

15. Sťažovateľka dlhodobo žije v spoločnej domácnosti s druhom, ktorému v auguste 2020 diagnostikovali stopkatý polyp s makroskopickým nálezom na sliznici hrubého čreva. Pokiaľ by sťažovateľka mala vykonávať nepodmienečný trest odňatia slobody v uloženom rozsahu, nemal by sa kto postarať o jej druhu, ktorý po operatívnom zákroku bude vyžadovať bezprostrednú pomoc sťažovateľky ako blízkej osoby. Uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody v trvaní 4 rokov a 4 mesiacov je neprimerane prísne, a to aj s prihliadnutím na zatiaľ neprávoplatný súhrnný spoločný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov a 4 mesiacov uložený jej rozsudkom okresného súdu zo 16. septembra 2020, ako aj trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 4 a pol roka uložený jej rozsudkom okresného súdu z 5. marca 2018.

16. Krajský súd vo svojom uznesení č. k. 2 To 41/2021 zo 17. júna 2021 sa relevantným spôsobom nevyjadril k písomnému sľubu sťažovateľky predloženému na verejnom zasadnutí krajského súdu a návrhom sťažovateľky na uloženie trestu domáceho väzenia sa vôbec nezaoberal.

17. Keďže porušenie označených práv sťažovateľky podľa ústavy, listiny a dohovoru nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarájúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, sťažovateľka žiada priznať aj primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2 500 eur s prihliadnutím na okolnosti prípadu a princíp spravodlivosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov].

19. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto

právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

21. Ústavný súd považuje za potrebné predovšetkým poukázať na to, že hoci právny zástupca sťažovateľky v elektronicky podanej ústavnej sťažnosti výslovne uviedol, že v prílohe predkladá rozsudok okresného súdu z 25. januára 2021, ako aj uznesenie krajského súdu zo 17. júna 2021, v skutočnosti ani jedno z týchto rozhodnutí všeobecných súdov ústavnému súdu nepredložil. Keďže z textu ústavnej sťažnosti sa zdalo, že tieto rozhodnutia neboli predložené iba nedopatrením (z technických príčin), ústavný súd právneho zástupcu sťažovateľky vyzval na predloženie rozhodnutí. Právny zástupca ústavnému súdu uviedol, že podľa všetkého elektronicky zasielané prílohy neprešli, takže tieto pošle, a to elektronicky, ako aj poštou. V rozpore s tým však 26. augusta 2021 ústavnému súdu elektronicky zaslal len rozsudok okresného súdu z 25. januára 2021 a zároveň uviedol, že uznesenie krajského súdu zo 17. júna 2021 mu nebolo zo strany okresného súdu dosiaľ v písomnej forme doručené a akonáhle sa tak stane, uznesenie krajského súdu ústavnému súdu doručí. Keďže dosiaľ sa tak nestalo, ústavný súd si uznesenie krajského súdu vyžiadal od okresného súdu sám.

22. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti namieta, že krajský súd sa vo svojom uznesení č. k. 2 To 41/2021 zo 17. júna 2021 nevyjadril k jej písomnému sľubu predloženému na verejnom zasadnutí a jej návrhom na uloženie trestu domáceho väzenia sa vôbec nezaoberal (pozri bod 16). K ďalšej argumentácii krajského súdu sa nijako nevyjadruje, a teda túto ani nenamieta.

23. V napadnutom uznesení je uvedená jednoznačná argumentácia, ktorá viedla krajský súd k záveru, že uloženie trestu domáceho väzenia neprichádza v danom prípade do úvahy (pozri bod 10). Keďže sťažovateľka s touto argumentáciou nijako konkrétne nepolemizuje (a keďže sa táto argumentácia javí z pohľadu ústavného súdu ako dostatočná a presvedčivá), ústavný súd nemá k dispozícii relevantné argumentačné podklady zo strany sťažovateľky, vo svetle ktorých by mohol prípadne správnosť záverov krajského súdu vo vzťahu k namietanej otázke preskúmať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. septembra 2021

Peter Molnár
predseda senátu